

ผนวก ก

แนวทางในการพัฒนากีฬาในประเทศไทย

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) เกิดจากการที่รัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ไว้โดยกำหนดให้ “คน” เป็นศูนย์กลางในการการพัฒนาโดยให้คนได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและทักษะฝีมือ เพื่อให้เป็นคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่ดี การกีฬาเป็นสิ่งหนึ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประชาชนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แผนพัฒนาการกีฬาฉบับที่ 1 จึงเกิดขึ้นเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2531- 2539 เป็นต้นมา

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) โดยเสนอประเด็นหลักที่ต้องเร่งแก้ไข การพัฒนากีฬาในช่วงแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) ที่ผ่านมาจากผลการประเมิน โดยสรุปปัญหาหลักมีดังนี้

1) ความครอบคลุมในการกีฬายังไม่เสมอภาค เพราะไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค เด็กก่อนวัยเรียนยังขาดการเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการสุขภาพอนามัยก่อนเข้าห้องเรียน ประชากรกลุ่มด้วยโอกาสยังไม่ได้รับการบริการการพัฒนาการกีฬา ได้รับความเสมอภาคในโอกาสที่จะเข้าถึงบริการด้านออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา รวมทั้งระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

2) การวางแผนและการนำแผนพัฒนาการกีฬาไปปฏิบัติพบว่า แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) ขาดความชัดเจนของแนวทางแปลงไปสู่การปฏิบัติ ผู้วางแผนขาดความต่อเนื่อง ขาดการประสานแผนและความร่วมมือในการวางแผน ผู้บริหารแผนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาการกีฬา ขาดแผนพัฒนาการกีฬาระยะยาวในระดับจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมรับผิดชอบในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

3) บุคลากรในการพัฒนาการกีฬา มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ เช่น การพัฒนา กีฬาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียน สถานศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นจำนวนมาก ขาดครูผู้สอนพลศึกษา ไม่ได้รักการพัฒนาดังต่อเนื่อง การกีฬาแห่งประเทศไทยมีกำลังคนไม่เพียงพอที่จะเอื้ออำนวยให้เป็นองค์กรประสานงานพัฒนาการกีฬาของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความเข้าใจในแผนพัฒนาการกีฬา ขาดความเข้าใจในงานกีฬาและขาด

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการกีฬา ผู้นำในการปฏิบัติงานด้านการกีฬายังมีจำนวนน้อยในระดับท้องถิ่นขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการพัฒนาการกีฬา

4) การจัดองค์กรในการพัฒนาการกีฬา มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญหลายประการ เช่น ขาดทิศทางและแนวทางในการพัฒนาการกีฬาร่วมกันระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ขาดหน่วยงานระดับจังหวัดที่รับผิดชอบดูแลด้านกีฬาโดยตรง ขาดหน่วยงานด้านการกีฬาในระดับในอำเภอ และตำบล สมาคม หรือสโมสรกีฬายังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ความไม่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่และการไม่แสดงบทบาทที่แท้จริงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬา และการขาดเอกภาพในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

5) การจัดงบประมาณในการพัฒนาการกีฬาพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการเช่น การขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม ทั้งจำนวนที่ได้รับการจัดสรร การกระจายให้ทุกหน่วยงานอย่างเพียงพอ สำหรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬา การจัดสรรงบประมาณสำหรับแผนงานหลักไม่เป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับการพัฒนาการกีฬาตามนโยบายของรัฐบาล ในระหว่างปี พ.ศ. 2532-2538 รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณยังไม่ครอบคลุมทุกแผนงานหลัก อีกทั้งวิธีการจัดสรรงบประมาณยังใช้วิธีการจัดสรรจากฐานเดิมมากกว่าตามความสำคัญที่ต้องปรับเปลี่ยนไป

6) สนามกีฬา อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม สำหรับการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในระดับต่างๆ ยังไม่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม ขาดการดูแลและการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสนามกีฬาอย่างต่อเนื่องและคุ้มค่าและการนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาใช้ประโยชน์ในการกีฬายังมีน้อย รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ยังไม่ครอบคลุมและดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย

7) การทำงานที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงาน และขาดการประสานงานในการดำเนินงานพัฒนาการกีฬา

8) นโยบายรัฐบาลตลอดจนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาการกีฬา การพัฒนาการกีฬาซึ่งเต็มไปด้วยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนการดำเนินงานทำให้ไม่เอื้อต่อการสร้างความฉับไวในการดำเนินงาน และการปรับตัวขององค์กรอีกทั้งกฎระเบียบต่างๆ เหล่านี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการบริหารและไม่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้สถาบัน และองค์กรภาคเอกชนและประชาชนเข้าร่วมรับภาวะในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

9) การระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาการกีฬา การพัฒนาการกีฬาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้เฉพาะงบประมาณจากรัฐ ขาดการระดมกำลังจากกลุ่มสังคม เช่น ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สื่อมวลชน ภาคเอกชน หรือสถาบันสังคมอื่นๆ ทั้งในเรื่องของทรัพยากร เงินและกำลังสติปัญญา รวมทั้งผู้ชมกีฬายังมีจำนวนน้อย ทำให้ระบบการพัฒนาการกีฬาเป็นระบบที่ค่อนข้างผูกขาดโดยรัฐ

10) ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม และเป็นระบบต่อเนื่อง ไม่มีระบบข้อมูลที่ทันสมัยเพียงพอต่อการวางแผนหรือการตัดสินใจดำเนินงานเพื่อพัฒนาการกีฬา หรือเพื่อการแก้ปัญหาได้ทันที่

และต่อมาได้มีแนวทางในการกำหนดแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ประกอบด้วยแผนงาน 6 หลักได้แก่

- 1) การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน
- 2) การพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน
- 3) การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
- 4) การพัฒนาเพื่อการอาชีพ
- 5) การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา
- 6) การพัฒนาการบริหารการกีฬา

วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) มีดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อพัฒนาให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
- 2) เพื่อใช้การกีฬาพัฒนาความมีจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา เคารพกฎ กติกา เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข
- 3) เพื่อพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้อย่างกว้างขวาง
- 4) เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านกีฬา จัดหา จัดสร้างสื่อ อุปกรณ์การกีฬา และสถานที่ให้เพียงพอกับความต้องการของท้องถิ่น
- 5) เพื่อพัฒนาองค์กรด้านการกีฬาให้เข้มแข็ง สนับสนุนให้องค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาการกีฬา รวมทั้งสร้างเอกภาพการบริหารและดำเนินการพัฒนาการกีฬา